

Спеціалізована школа № 115 імені Івана Огієнка

Розробка уроку з української мови

(6-ий клас)

**"Велика буква й лапки
у власних назвах"**

Виконала

Ведмеденко

Світлана Олександрівна,

учитель вищої категорії,

старший учитель

Київ - 2019

Українська мова 6 клас

Тема: Велика буква й лапки у власних назвах

Формування ключових компетентностей:

уміння вчитися: самоорганізовуватися до навчальної діяльності у взаємодії; усвідомлювати необхідність вивчення орфограми "Велика буква й лапки у власних назвах", розрізнення власних і загальних назв, їх правопис; обґрунтовувати написання іменників відповідно до орфографічних правил;

загальнокультурної: дотримуватися норм мовленнєвої культури, зв'язно висловлюватися в контексті змісту; стимулювати бажання досліджувати й аналізувати мовні явища;

соціальної: створити ситуацію успіху та єдності колективу; продуктивно працювати в парі; керувати власними взаєминами з іншими;

громадянської: розширити поняття "громадянство", "патріотизм"; з повагою ставитися до рідного краю та його історико-культурних надбань.

Формування предметних компетентностей:

розвивати усне й писемне мовлення, увагу, логічне мислення, пам'ять; сприяти розвитку творчих здібностей; розвивати прагнення бути свідомим громадянином України і своєю працею примножувати здобутки рідного народу; виховувати риси культурної, толерантної особистості.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу (формування мовної компетенції).

Вид уроку: урок- екскурсія.

Міжпредметні зв'язки: музичне мистецтво, література, курс "Мій Київ", англійська мова.

Внутрішньопредметні зв'язки: ділові папери: оголошення

Методи і прийоми: евристична бесіда, творчі завдання, робота в парах, гра "Лови помилку", "Мозковий штурм", "Мікрофон".

Обладнання: мультимедійна презентація, плакати із зображенням київських вулиць і пам'яток архітектури м. Києва, роздатковий матеріал для домашнього самоконтролю.

Перебіг уроку

I. Організаційний момент

Емоційна готовність учнів до уроку

Сьогоднішній урок я б хотіла розпочати з відомої вам пісні. А поки вона звучатиме, запишіть у зошити число і "класна робота".

Звучить куплет пісні Ігоря Шамо на слова Дмитра Луценка "Як тебе не любити, Києве мій!" у виконанні Дмитра Гнатюка. На мультимедійній дошці перебіг слайдів із зображенням Києва.

Евристична бесіда:

- На уроці української літератури ми вивчали народні й літературні пісні. До яких пісень належить ця пісня? За якими ознаками?
- Назвіть поета, композитора та першого виконавця цього твору. (*Поет Дмитро Луценко, композитор Ігор Шамо, виконував Дмитро Гнатюк*).
- Пригадайте історію народження цієї пісні. (*Написана у 1962 р. Перше публічне виконання відбулося 27 травня 1962 року. 3 листопада 2014 - офіційний гімн Києва*)

Випереджувальне завдання

- Запишіть у зошитах **диктант-конструювання** (диктант спроектовано, можна одного учня викликати до дошки):

Прозвучала пісня ... композитора ... на слова поета ... у виконанні

II. Актуалізація опорних знань:

- Які іменники належать до загальних назв, а які до власних?
- Які слова ви написали з великої літери? Чому?
- Яку конструкцію ви написали в лапках? Чому?
- Що ви знаєте з попередніх класів про вживання великої букви і лапок при написанні іменників?

Оголошення теми уроку.

Сьогодні на уроці ми глибше опануємо орфограму "Велика буква й лапки і власних назвах". Запишіть тему уроку (спроєктовано на дошку).

III. Мотивація навчальної діяльності (спроєктована на мультимедійну дошку):

- Прочитаймо, що ж ви можете очікувати від уроку?

- навчитися розрізняти власні й загальні назви
- вивчити орфограму "Велика буква й лапки у власних назвах"
- знаходити помилки й редагувати речення
- розвивати свою уяву й творчі здібності
- продемонструвати читання англійською мовою
- потренуватися в перекладацькій діяльності
- допомогти новій кав'ярні знайти постійних відвідувачів
- доторкнутися до історичних пам'яток рідного міста

А вивчати тему нашого уроку ми будемо прогулюючись рідним містом.

Перед екскурсією ознайомимося з правилами вживання великої букви й лапок у власних назвах за таблицею (спроєктовано).

- Що нового ви дізналися про написання слів з великої букви?

- Тож вирушаймо! А щоб не забути, у яких місця ми були і що бачили, необхідно в зошит усе записати.

IV. Поглиблення знань, формування вмінь і навичок

Самодиктант

Інструктаж: кожен слайд підписаний англійською мовою. Учні читають, перекладають і записують у зошити.

Слайди:

Київська спеціалізована школа №115 ім. І. Огієнка, залізничний вокзал "Київ-Пасажирський", станція метро "Золоті ворота", Золоті ворота, пам'ятник Богдану Хмельницькому, Софійський собор, Біблія, проспект Перемоги, Маріїнський палац, Верховна Рада України, готель "Салют", Києво-Печерська лавра, кав'ярня.

Висновки: лінгвоаналіз

- Які особливості вживання великої букви та лапок в українській та англійській мовах? (В англійській мові, на відміну від української, з великої букви пишуться загальні назви, якщо вони вживають разом із власною, а власна назва в лапки не береться).

Хвилина творчості

Ми підійшли до кав'ярні, можемо перепочити. Але, на жаль, вона ще не працює: це тільки приміщення. На вашу думку, який останній крок треба зробити підприємцям? (Міркування учнів).

Для її відкриття не вистачає назви та переліку страв і напоїв. Допоможімо підприємцям знайти відвідувачів. Для цього потрібно розвісити рекламне оголошення.

- До якого стилю мовлення належить оголошення?
- Які ознаки офіційно-ділового стилю?

Робота в парах

Гра "Я - підприємець"

Інструктаж: скласти рекламне оголошення про відкриття нової кав'ярні. Вказати назву закладу, найменування страв і напоїв, місце знаходження (адресу).

Учні зачитують оголошення. Пояснюють написання слів у лапках і з великої букви.

V. Узагальнення вивченого

Наша прогулянка добігає кінця, і нам треба повертатися до школи однією київською вулицею. Але йти по ній небезпечно: це вулиця Помилки. Щоб без перешкод дістатися до школи, знайди помилки в інформаційних мінітекстах і запиши правильно (спроектовано на дошку).

Гра "Лови помилку"

Ціна дня: Печиво "До Кави" 10 грн 50 коп. На прем'єру вистави "за двома зайцями" запрошує "Сучасний театр У кошику". Держава "Київська русь" процвітала за часів правління Ярослава мудрого. Я люблю рідне Місто Київ. Львівська фабрика "Світоч" пропонує шоколадні цукерки Стожари.

Виставка ювелірних виробів "Золота Колекція Осені" проходитиме в "Будинку кіно". База відпочинку Пуща - Водиця пропонує екскурсію Підземелля Києва. У готельному комплексі Либідь можна забронювати квитки на потяг Київ - Кривий ріг.

Ви молодці! Упоралися із завданням і повернулися вчасно до школи!

VI. Логічне закріплення вивченого

Метод "Мозковий штурм"

- Діти, де вам у житті знадобляться знання, здобуті на уроці?
- Чи настільки суттєвим є написання власних назв у лапках?
- Проаналізуйте, як спотворює зміст речення неграмотне написання (речення спроектоване).

Дітям до дня св. Миколая кондитери фабрики поклали до подарунка ромашку, червоний мак, ананас, левенятко, корівку та шалену бджілку.

- Запишіть речення правильно.

Умій розрізняти

- Зверніть увагу на написання одного й того ж словосполучення (спроектоване) "Червона Шапочка"

Червона Шапочка

червона шапочка

- Складіть речення (кожен ряд отримує одне словосполучення і складає з ним речення)
- Від чого залежить вибір написання?
- Тож розрізняй написання слова в контексті! Будьте уважними до слова - цієї великої й могутньої енергії нашого життя!

VII. Підсумки уроку. Оцінювання. Метод "Мікрофон"

- Якими знаннями збагатив вас цей урок?
- Над чим іще потрібно попрацювати?
- Що на уроці сподобалося найбільше?
- Які емоції ви переживали під час віртуальної екскурсії Києвом?

VIII. Диференційоване домашнє завдання "Вибери сам"

- роздатковий матеріал для самоконтролю (середній рівень)
- скласти 6- 8 речень, у яких написання слова залежатиме від лексичного значення (достатній рівень)
- напишіть есей на тему "Київ літературний" (високий рівень)

Завдання для самоконтролю

1. З великої літери треба писати лише перше слово у власній назві

- А Я(я)рослав М(м)удрий
- Б В(в)олодимир В(в)еликий
- В Б(б)іла Ц(ц)ерква (місто)
- Г А(а)ндріївська Ц(ц)ерква

2. Власну назву треба брати в лапки в усіх рядках, ОКРІМ

- А видавництво Веселка
- Б священна Біблія
- В яблуко Джонатан
- Г роман Тигролови

3. Орфографічну помилку (велика/мала літера) допущено в рядку

- А місто Богуслав, Київська область
- Б Івано - франківськ, Велика ведмедиця
- В Діва Марія, церква Богородиці
- Г київські вулиці, Солом'янська площа

4. Правила вживання великої літери та лапок дотримано в рядку

- А кондитерська фірма "Рошен", Бог Перун
- Б станція "Почайна", балет "Лісова Пісня"
- В вулиця Богдана Хмельницького, Різдво
- Г річка "Дніпро", журнал "Юний технік"

5. Прочитайте речення

Великий (1) (К/к)нязь (2) (Я/я)рослав (3) (М/м)удрий розпочав будівництво (4) (С/с)офійського (5) (С/с)обору після остаточного розгрому (6) (П/п)еченігів під Києвом у 1037 році

З маленької букви треба писати слова, позначені цифрами

А 1, 3, 6

Б 3, 4, 5

В 1, 5, 6

Г 2, 3, 4

6. Два слова треба писати з великої букви і в лапках

А сузір'я (Ч/ч)умацький (Ш/ш)лях

Б річка (П/п)івденний (Б/б)уг

В газета (Л/л)ітературна (У/у)країна

Г цукерки (К/к)иїв (В/в)ечірній